

Hs 1

Missale Scardense

Pergament – 58 bl – ca 380 x 280 – Island – 15. árh. 3/4

Gråt pergament. 57 enkeltblade og en stump. Nyere foliering. Rigtig bladfølge: "Codex Scard." ff. 1–16, "Codex B" ff. 2–9, 1, 10–17, 19–22, 18, "Codex Scard." ff. 41–43, [56]–[57], 44–46, "Codex D" f. 2, "Codex Scard." f. 48, "Codex D" ff. 1, 3, "Codex Scard." ff. 53–54, 25–29, stump fra AM 446 4°. Alle bladene er beskåret; som oftest er hele den inderste margin bortklippet, ofte med teksttab til følge. Håndskriften er skrevet af to skrivere, hver med sin skriftflade og sit linjeantal. Del I: 1r–15r, 39v–58v. Skriftflade: 280/290 x 190/195. 32 linjer eller 16 nodesystemer. Del II: 15v–39r. Skriftflade: 265/270 x 175/185. 28 linjer eller 14 nodesystemer, dog har 15v og 39r 29 linjer, mens 17r, 18r, 24v, 26v har 27 linjer. Linjestik ses i ydre margin ved hele blade. Textualis formata. To skrivere. Hånd A: 1r–15r, 39r¹⁹–58v; hånd B: 15v–39r¹⁹. Hånd A har også skrevet korrekturrettelserne og rubrikkerne. Rubrikatoroplysninger er bevaret flere steder i margin; cursiva, 15. árh. Sort blæk. Del I (1r–15r, 39r¹⁹–58v): kvadratnotation på 4 sorte linjer med nøgle, dog har 40v–41v kvadratnotation på 4 røde linjer med nøgle. Vertikale notationsstreger. Del II (15v–39r): kvadratnotation på 4 røde linjer med nøgle. Recitationstegn: c + s. Del I (1r–15r, 39v–58v): 6-linjet spaltet initial i rødt, grønt og guld med palmettemønster i rødt og blått (6r). 1–5 linjede lombarder i grønt, blått, rødt, rubinrødt eller guld, flere med palmettemønster i modfarve. Røde linjefyldere. Rubriceret. Røde rubrikker. Del II (15v–39r): 10-linjet illumineret initial med rankslyngninger (15v); farver guld, rødt, grønt, azurblått. 2–5 linjede lombarder i guld, blått, grønt eller rødt. Røde linjefyldere. Rubriceret. Røde rubrikker.

Skrifthjemsted Island. Den ene af håndskriftenes to skrivere kan identificeres med Jón Porláksson (hånd A), der var virksom som skriver

i perioden ca 1450–1478. Missale secundum ordinem. Det kan nærmere proveniensbestemmes som et Missale Scardense (dvs fra Skarð á Skarðsströnd, Dalasýsla) ved at sammenligne pergamentbladene med de afskrifter, som Árni Magnússon har gjort i AM 241 b ix fol og AM 670 f 4°. Den på Kálunds tid rekonstruerede “Codex Scardensis” viser sig at bestå af to håndskrifter: et missale og et graduale, begge skrevet af den samme skriver. Samhørende med missalet er også den på Kálunds tid rekonstruerede “Codex B” og “Codex D”, samt en stump aftaget fra AM 446 4°, der er fundet i Acc. 7 c. Om gradualet, se nedenfor Hs 2. Gl. signatur: “Codex Scardensis”, “Codex B”, “Codex D”. Det nu rekonstruerede Missale Scardense består af blade aftaget fra flg. arnamagnæanske håndskrifter: AM 166 4° (f. 1), AM 371 fol² (f. 2), AM 366 fol² (f. 3), AM 369 fol² (f. 4), AM 369 fol¹ (f. 5), AM 366 fol¹ (f. 6), AM 367 fol¹ (f. 7), AM 269 4° (f. 8), AM 370 fol¹ (f. 9), AM 368 fol¹ (f. 10), AM 367 fol² (f. 11), AM 368 fol² (f. 12), AM 371 fol¹ (f. 13), AM 370 fol² (f. 14), AM 389 4° (f. 15), AM 363 [4°] (f. 16), AM 259 fol¹ (f. 17), AM 493 4° (f. 18), AM 205 fol² (f. 19), AM 261 fol² (f. 20), AM 375 4° (f. 21), AM 205 fol¹ (f. 22), AM 30 fol² (f. 23), AM 144 fol² (f. 24), AM 261 fol¹ (f. 25), AM 637 4° (f. 26), AM 204 fol¹ (f. 27), AM 209 fol² (f. 28), AM 30 fol¹ (f. 29), AM 204 fol² (f. 30), AM 209 fol¹ (f. 31), AM 117 fol² (f. 32), AM 118 fol¹ (f. 33), AM 328 4° (f. 34), AM 118 fol² (f. 35), AM 259 fol² (f. 36), AM 180 4° (f. 37), AM 179 4° (f. 38), AM 176 a fol¹ (f. 39), AM 491 4° (f. 40), AM 528 4° (f. 41), AM 540 4° (f. 42), AM 539 4° (f. 43), AM 523 4° (f. 44), AM 537 4° (f. 45), AM 509 4° (f. 46), AM 492 4° (f. 47), AM 297 a 4° (f. 48), AM 522 4° (f. 49), AM 156 fol² (f. 50), AM 156 fol¹ (f. 51), AM 530 4° (f. 52), AM 176 a fol² (f. 53), AM 446 4° (f. 54), AM 728 4° (f. 55), AM 485 4° (f. 56), AM 402 4° (f. 57) og AM 446 [4°] (f. 58). Til dette rekonstruerede Missale Scardense hører også enkelte blade, som befinner sig i andre samlinger, dels i København, dels i Reykjavík. Således er to blade fundet som bindbetragt om en af Árni Magnússons trykte bøger i Universitetsbiblioteket i København: *Caroli Lundii Notæ ac Observationes in Literas Rom. Pontificis Agapeti II. de Prærogativa atque*

Eminentia Regis Upsalensis sive Svoniae, Uppsala 1703 (UB Sg. 21701 fol; KálKat AM II, s. 619, nr. 423). Et andet blad findes i NKS 1265 II a fol i Det Kongelige Bibliotek i København, mens Lbs. fragm. 19 I–III og Lbs. fragm. 27 i Landsbókasafn i Reykjavík indeholder strimler fra to blade. For en riktig bladfølge og rekonstruktion af det oprindelige missale, se ANDERSEN, s. 31–33.

JÓN ÞORKELSSON, Íslenskar ártíðaskrár eða Obituaria Islandica, København 1893–1896, s. 146, 153 f (til NKS 1265 II a fol). — BJARNI ÞORSTEINSSON, Íslensk þjóðlög, København 1906–1909, s. 186 f (til Lbs. fragm. 19). — RÓBERT A. OTTÓSSON, Sancti Thoraci Episcopi Officia Rhytmica et Proprium Missæ in AM 241 a folio (= BiblAM Supplementum III), København 1959, s. 57, 69, 71 (til NKS 1265 II a fol). — EGGEN I (1968), s. xliv (ms h, ms j, ms l), xlvi–xlviii, lii (til bladet om *Caroli Lundii Notæ ...*, Uppsala 1703), passim. — Ordo Nidrosiensis Ecclesiae, ed. L. GJERLØW (Libri Liturgici Provinciae Nidrosiensis Medii Aevi II), Oslo 1968, s. 104 (til “Codex Scardensis”), 361n, 362n, 366n (til Lbs. fragm. 19). — G. PHILIPPART rec. af Eggens bog, Analecta Bollandiana 88, Bruxelles 1970, s. 376–79. — ÓLAFUR HALLDÓRSSON, Jónar tveir Þorlákssynir, Afmælisrit til Steingríms J. Þorsteinssonar, Reykjavík 1971, s. 128–44 (til “Codex Scardensis”). — M. G. ANDERSEN, Colligere fragmenta, ne pereant, Opuscula VII (= BiblAM XXXIV), København 1979, s. 1–35. — STEFÁN KARLSSON, Sex skriffingur, Opuscula VII (= BiblAM XXXIV), København 1979, s. 36–43. — GJERLØW I (1980), s. 41, 43, 44, 49, 59 f, 69 f. — G. ATTINGER, Sequences in Two Icelandic Mass Books from the Later Middle Ages, The Sequences of Nidaros. A Nordic Repertory & Its European Context, ed. L. Kruckenberg – A. Haug, Trondheim 2006, s. 165–181.

EGGEN II (1968), facs. 199–218, 226–233 (“Codex Scardensis” ff. 1r–8v, 15r–16v, 25r, 26v–29v), 279–294 (“Codex B” ff. 2r–6v, 8r–9v, 10v–11r), 310–312 (“Codex D” ff. 1r–v, 3r). — M. G. AN-

DERSEN, Colligere fragmenta, ne pereant, Opuscula VII (= BiblAM XXXIV), København 1979, pl. overfor 18 (f. (6)r = 6r), pl. overfor 20 (f. (41)r = 39r). – GJERLØW II (1980), facs. 36–37 (NKS 1265 IIa fol.), 38–39 (Lbs. fragm. 19), 40 (Lbs. fragm. 27), 41 (Acc. 7a α, f. (54)r = 52r).

1r–58v [MISSALE SCARDENSE]

1r–40r TEMPORALE

1r–8v Thomae protom. (29/12) (offm.) – Sexto die natalis domini (30/12) – In festo s. Silvestri (31/12) – Circumcisio domini (1/1) – De s. Maria (1/1) – Octava Stephani (2/1) – Octava Iohannis apl. et ev. (3/1) – Octava Innocentium (4/1) – In vigilia epiphaniae domini (5/1) – (6r) Epiphania domini (6/1) – Dominica infra oct. epiphaniae – Octava epiphaniae (13/1) (seq.). Med sekvenserne *Spe mercedis et corone* (AH 55:9), *Lux fulget hodierna* (AH 8:6), *Pangat nostra concio* (AH 9:390), *Eia recolamus* (AH 53:16), *Hanc concordi famulatu* (AH 53:215), *Iohannes ihesu christo* (AH 53:168), *Laus tibi christe cui sapit* (AH 53:156), *Letabundus exultet* (AH 54:2), *Epiphaniam domino* (AH 7:37, AH 53:28), *O mira domini pietas* (cf. AH 53:24), *Festa christi omnis* (AH 53:29 str. 1–8). Trykt: EGGEN I, s. 40–42, 26–28, 302–305, 16–18, 31–33, 33–35, 38–40, 18–21, 44–47, 55–56, 47–49 (ms h).

9r–11v Feria VI [post dominicam passionis] (postcom.) – Sabbato – Dominica palmarum (ev.).

12r–14v Dominica palmarum (ev.) – Feria II – Feria III (ev.).

15r–16v De beata virgine tempore paschali (officiet *Salve sancta parens*) (seq.–postcom.) – (15v) In die s. resurrectionis domini nostri (offm.–seq.). Med sekvenserne *Virgini marie laudes concinant* (AH 54:21 str. 6–7), *Virgini marie laudes intonent* (AH 54:18), *Surgit christus cum tropheo* (AH 54:230), *Resurrexit leo fortis* (÷ AH), *Fulgens preclara* (AH 7:44 str. 1–5b, AH 53:35 str. 1–9). Trykt: EGGEN I, s. 167–168, 168–169, 63–66, 66–68, 68–71 (ms h).

17r–v Feria II [post pascha] (ep.–seq.). Med sekvensen *Zima vetus expurgetur* (AH 54:149 str. 1–17). Trykt: EGGEN I, s. 71–74 (ms j).

18r–v Feria III [post pascha] (com.) – Feria IV (ev.). Med sekvensen *Laudes christo redempti* (AH 53:45). Trykt: EGGEN I, s. 76–78 (ms j).

19r–21v Feria VI [post pascha] (ep.) – Sabbato – Dominica in oct. paschae (seq.). Med sekvenserne *Sancta cunctis leticia* (AH 40:24), *Pangamus creatoris* (AH 53:46), *Laudes salvatori* (AH 53:36 str. 1–14). Trykt: EGGEN I, s. 78–80, 80–81, 82–85 (ms j).

22r–v Feria II [post dominicam III post pascha] (offm.) – Dominica IV – *In diebus ferialibus* (coll. (rubrik)). Med sekvensen *Pangamus creatoris* (incipit) (AH 53:46). Trykt: EGGEN I, s. 80–81.

23r–v In die s. pentecosten (ep.–ev.). Med sekvensen *Sancti spiritus assit* (AH 53:70). Trykt: EGGEN I, s. 92–98 (ms j).

24r–v Feria IV [post pentecosten] (all.) – Feria V (seq.). Med sekvenserne *Almiphona iam gaudia* (AH 7:79, AH 53:76), *Veni spiritus eternorum* (AH 53:71 str. 1–3). Trykt: EGGEN I, s. 104–105, 105–106 (ms j).

25r–v Sabbato [post pentecosten] (ep.–seq. (rubrik)).

26r–v Dominica I [post trinitatem] (ev.) – Dominica II (seq.). Med sekvensen *O alma trinitas* (AH 7:97 str. 1–4a). Trykt: EGGEN I, s. 118–120 (ms j).

27r–v Dominica III [post trinitatem] (gr.) – Dominica IV (ep.). Med sekvensen *Voce iubilantes magna* (AH 10:37). Trykt: EGGEN I, s. 116–118 (ms j).

28r–30v Dominica VII [post trinitatem] (ep.) – Dominica VIII – Dominica IX – Dominica X (postcom.). Med sekvenserne *O alma trinitas deitas* (incipit) (AH 7:97), *Voce iubilantes magna* (incipit) (AH 10:37), *Iubilemus cordis* (incipit) (AH 54:165), *Benedicta sit beata* (incipit) (AH 7:96, AH 53:81b). Trykt: EGGEN I, s. 118–120, 116–118, 112–114, 106–109.

31r–v Dominica XI [post trinitatem] (com.) – Dominica XII – Dominica XIII (offm.). Med sekvensen *Benedicta semper sancta* (incipit) (AH 7:95, AH 53:81). Trykt: EGGEN I, s. 109–112.

32r–33v Dominica XIV [post trinitatem] (postcom.) – Dominica XVII

– Dominica xv – Dominica xvi (coll.). Med sekvenserne *Voce iubilantes magna* (incipit) (AH 10:37), *Iubilemus cordis* (incipit) (AH 54:165). Trykt: EGGEN I, s. 116–118, 112–114.

34r–37v Dominica xviii [post trinitatem] (ev.) – Dominica xix – Dominica xx – Dominica xxi – Dominica xxii (seq.). Med sekvenserne *Voce iubilantes* (incipit) (AH 10:37), *Iubilemus cordis* (incipit) (AH 54:165), *Benedicta sit beata* (incipit) (AH 7:96, AH 53:81b), *Benedicta semper* (incipit) (AH 7:95, AH 53:81), *O alma trinitas* (incipit) (AH 7:97). Trykt: EGGEN I, s. 116–118, 112–114, 106–109, 109–112, 118–120.

38r–v Feria vi [quattuor temporum septembris] (ep.) – In sabbato (gr.).

39r¹⁹– In sabbato [quattuor temporum septembris] (ev.–postcom.).

39r¹⁹–40r³² MISSA PRO DEFUNCTIS (offm.) – Feria iii – Feria iv – Feria v – Feria vi – Sabbato (secr.).

40r³¹–52v COMMUNE SANCTORUM

40r³¹–41v Officieserie.

42r–48v Epistelserie – (44v) gradualeserie – (47r) alleluiaserie.

49r–v Alleluiaserie – (49r) sekvensserie. Med sekvenserne *Celi enarrant gloriam* (AH 50:267), *Clare sanctorum senatus* (AH 53:228 str. 1–5). Trykt: EGGEN I, s. 201–205, 285–286 (ms l).

50r–51v Sekvensserie. Med sekvenserne *Virginis venerande* (AH 53:246 str. 2–12), *Laudes debitas deo nostro* (AH 54:62 str. 1–14). Trykt: EGGEN I, s. 305–306, 307–309. – (50r) Tractusserie – (51r) evangelieserie.

52r–v Offertorieserie – (52r) secretaserie – (52v) communioserie.

53r–v²⁸ IN DEDICATIONE ECCLESIAE (all.–postcom.). Med sekvensen *Sancte syon assunt* (AH 55:33). Trykt: EGGEN I, s. 311–313 (ms h).

53v²⁷–58v SANCTORALE

53v²⁷–57v In vigilia Andreae apl. (29/11) (offm.) – Saturnini (29/11) – *In die sancto* (30/11) – Festum Barbarae v. et m. (4/12) – In festo

Nicholai (6/12) – Octava Andreae apl. (7/12) – Conceptio b. Mariae v. (8/12) – Damasi pp. (11/12) – *>De martiribus* [Victorici et Fusciani m.] (11/12) – Luciae v. et m. (13/12) – In festo Magni ducis m. (13/12) (seq.). Med sekvenserne *Sacrosancta hodierne* (AH 54:30), *Laudes debitas* (incipit) (AH 54:62), *Congaudentes exultemus* (AH 54:66), *Conceptio marie virginis* (AH 54:188), *Regem celi cantico* (÷ AH), *Comitis generosi* (÷ AH). Trykt: EGGEN I, s. 129–131, 307–309, 131–135, 135–137, 140–141, 141–143. 58r–v Policarpi ep. m. (26/1) (offm.) – In oct. s. Agnetis (28/1) (coll.) (lac.); (58v) In purificatione b. Mariae (2/2) (coll.–ep.).

Hs 2

Graduale Gufudalense

Pergament – 34 bl – ca 385 × 250 – Island – 15. årh. 3/4 (1470)

Mørkegråt pergament. 34 enkeltblade. Nyere foliering. Rigtig bladfølge: "Codex Scard." ff. 17–24, "Codex G" ff. 1–3, "Codex F" ff. 1–2, "Codex Scard." ff. 47, 49–52, 55, "Codex J" bladet u. sek. prov., "Codex E" ff. 1–2, bladet fra AM 1 d α fol, "Codex Scard." ff. 30–40. Skriftlade: 280/290 × 175/180. Linjestik ses i ydre margin ved hele blade. 15 linjer. De fleste blade beskåret med lidt teksttab i venstre side; af f. 20 haves kun 8 linjer, f. 25 de 14 øverste linjer, f. 30 kun 5 linjer, f. 31 de 14 nederste linjer, f. 34 kun 14 linjer. Textualis formata. Samme hånd har tilskrevet korrekturrettertelser i margin (7v, 18v, 23r). Rubrikatoroplysninger er bevaret flere steder i margin; cursiva, 15. årh. Sort blæk. Kvadratnotation på 4 sorte linjer med nøgle. Vertikale notationsstregen. 2–5 linjede initialer i grønt, rødt, guld, eller blått; flere med palmettemønster i modfarve. Røde linjefyldere. Rubriceret. Røde rubrikker.

Skrifthjemsted Island. Håndskriften er skrevet af Jón Þorláksson, der var virksom som skriver i tredje fjerdedel af 15. årh. Graduale secundum ordinem. Samhørende med dette håndskrift er to blade (AM 266 4°), som muliggør en nærmere datering og proveniensbestemelse af håndskriften. Af en tilskreven *máldagi* (AM 266 4° f. 1r; trykt DI V nr. 521) fremgår det nemlig, at Sr. Helgi Þorkelsson skænkede dette graduale 21/9 1470 til Gufudalur kirke (Barðastrandarsýsla), hvilket giver en terminus ante quem datering for håndskriften.

Det på Kálunds tid rekonstruerede "Codex Scardensis" viser sig at bestå af to håndskrifter: et missale og et graduale, begge skrevet af den samme skriver. Om missalet, se ovenfor Hs 1. Samhørende med gradualet er også det på Kálunds tid rekonstruerede "Codex E", "Codex F" og "Codex G". Dertil kommer et fragment i Eggens rekonstruerede "Codex J", samt et blad aftaget efter Kálunds tid fra AM 1dα fol. Gl. signatur: "Codex Scardensis", "Codex E", "Codex F", "Codex G", "Codex J". Det nu rekonstruerede Graduale Gufudalense består af blade aftaget fra flg. katalognumre: AM 83 fol² (f. 1), AM 3 fol² (f. 2), AM 83 fol¹ (f. 3), KB 2, -30 (ff. 4–5), AM 3 fol¹ (f. 6), AM 102 fol (f. 7), AM 102 fol (f. 8), AM 255 fol¹ (f. 9), AM 144 fol¹ (f. 10), AM 255 fol² (f. 11), AM 339 fol² (f. 12), AM 626 4° (f. 13), AM 112 4° (f. 14), AM 333 fol¹ (f. 15), AM 333 fol² (f. 16), AM 381 4° (f. 17), AM 376 4° (f. 18), AM 108 fol¹ (f. 19), AM u. sek. prov. (f. 20), AM 532 4° (f. 21), AM 8 fol¹ (f. 22), AM 1dα fol (f. 23), AM 8 fol² (f. 24), AM 105 4° (f. 25), AM 166 fol¹ (f. 26), AM 166 fol² (f. 27), AM 339 fol¹ (f. 28), AM 108 fol² (f. 29), AM 105 4° (f. 30), AM 248 fol¹ (f. 31), AM 248 fol² (f. 32), AM 514 4° (f. 33) og AM 732 v 4° (f. 34). Til dette rekonstruerede Graduale Gufudalense hører også enkelte blade, der er fundet i andre samlinger. Et blad findes som bindbetræk om en af Árni Magnússons trykte bøger i Universitetsbiblioteket i København: *Catalogus Selectiorum omnis generis variique idiomatis Librorum, quorum Auctio, volente Deo, habebitur, Hafniæ 1723* (UB J 1650 8° ex. 2; KálKat AM II, s. 647,

nr. 396), mens de to blade som udgør AM 266 4°, nu befinder sig i Reykjavík. For en rigtig bladfølge og rekonstruktion af det oprindelige graduale, se ANDERSEN, s. 33–34.

BJARNI ÞORSTEINSSON, Íslenzk þjóðlög, København 1906–1909, s. 128–131 (til AM 266 4°). — GUÐBRANDUR JÓNSSON, Dómkirkjan á Hólum í Hjaltadal (= Safn til Sögu Íslands v nr. 6), Reykjavík 1919–1929, s. 307, 309, 316 f, 324, 335 f, 341, 351, 365 f, 371, 387, 393 (til AM 266 4°). — MAGNÚS M. LÁRUSSON, Orðubrot frá Gufudal (AM 266, 4to), Kirkjuritið 24, Reykjavík 1958, s. 203–214, genoptrykt i sammes Fróðleikspættir og sögubrot, Reykjavík 1967, s. 62–72 (til AM 266 4°). — L. GJERLØW, Adoratio Crucis, Oslo 1961, s. 98–99 (til AM 266 4°). — EGGEN I (1968), s. xliv–xlv (ms h, ms m, ms p), xlvi–xlviii, li–lii (til bladet om *Catalogus Selectiorum ... Librorum*, Hafniæ 1723). — Ordo Nidrosiensis Ecclesiae, ed. L. GJERLØW (= Libri Liturgici Provinciae Nidrosiensis Medii Aevi II), Oslo 1968, s. 74n (til AM 266 4°). — G. PHILLIPART, rec. af Eggens bog, *Analecta Bollandiana* 88, Bruxelles 1970, s. 376–379 (til "Codex E"). — ÓLAFUR HALLDÓRSSON, Jónar tveir Þorlákssynir, Afmælisrit til Steingríms J. Þorsteinssonar, Reykjavík 1971, s. 128–144 (til AM 266 4° og bladet fra AM 1dα fol). — M. G. ANDERSEN, Colligere fragmenta, ne pereant, Opuscula VII (= BiblAM XXXIV), København 1979, s. 1–35. — STEFÁN KARLSSON, Sex skriffigur, Opuscula VII (= BiblAM XXXIV), København 1979, s. 36–43. — GJERLØW I (1980), s. 45. — G. ATTINGER, Sequences in Two Icelandic Mass Books from the Later Middle Ages, The Sequences of Nidaros. A Nordic Repertory & Its European Context, ed. L. Kruckenberg – A. Haug, Trondheim 2006, s. 165–181.

EGGEN II (1968), facs. 219–225, 234–259 ("Codex Scardensis" ff. 17r–20r, 30r–31v, 33v–39v, 40v, 49r–52v), 313–316 ("Codex E" ff. 1r–2v). — ÓLAFUR HALLDÓRSSON, Jónar tveir Þorlákssynir, Afmælisrit til Steingríms J. Þorsteinssonar, Reykjavík 1971, pl. 2 mellem 132–133 (AM 266 4° f. 2r nederste del). — M. G. ANDERSEN, Colligere

fragmenta, ne pereant, Opuscula VII (= BiblAM xxxiv), København 1979, pl. overfor 21 (f. (26)r = 23r).

1r–34v [GRADUALE GUFUDALENSE]

1r–8v TEMPORALE

1r–4v In die s. trinitatis (off.) – In festo corporis christi – Dominica I post oct. corporis christi – Dominica II – Dominica III – Dominica IV (offm.). Med sekvenserne *Lauda syon salvatorem* (AH 50:385), *Benedicta semper sancta* (AH 7:95, AH 53:81), *O alma trinitas* (AH 7:97), *Voce iubilantes magna* (AH 10:37). Trykt: EGGEN I, s. 121–123, 109–112, 118–120, 116–118 (ms h).

5r–v Dominica V [post oct. corporis christi] (all.) – Dominica VI – Dominica VII – Dominica VIII (offm.). Med sekvenserne *Benedicta sit beata* (incipit) (AH 7:96, AH 53:81b), *Benedicta semper sancta* (incipit) (AH 7:95, AH 53:81), *O alma* (incipit) (AH 7:97). Trykt: EGGEN I, s. 106–109, 109–112, 118–120.

6r–7v Dominica XII [post oct. corporis christi] (gr.) – Dominica XIII – Dominica XIV – Dominica XV – Dominica XVI (off.). Med sekvenserne *O alma* (incipit) (AH 7:97), *Voce iubilantes* (incipit) (AH 10:37), *Iubilemus* (incipit; af skriveren tilskrevet i margin) (AH 54:165), *Benedicta sit beata* (incipit) (AH 7:96, AH 53:81b). Trykt: EGGEN I, s. 118–120, 116–118, 112–114, 106–109.

8r–v Dominica XXI [post oct. corporis christi] (gr.) – Dominica XXII – Dominica XXIII – Dominica XXIV – Dominica XXV (all.). Med sekvenserne *Benedicta sit beata* (incipit) (AH 7:96, AH 53:81b), *Benedicta semper sancta* (incipit) (AH 7:95, AH 53:81). Trykt: EGGEN I, s. 106–109, 109–112.

9r–20v COMMUNE SANCTORUM

9r–11v Officieserie – (11r) gradualeserie.

12r–14v Gradualeserie – (12r) alleluiaserie – (14r) tractusserie.

15r–17v Sekvensserie. Med sekvenserne *Celi enarrant gloriam*

(AH 50:267 str. 11a–13), *Clare sanctorum senatus* (AH 53:228), *Iocundare plebs fidelis* (AH 55:7), *Unus amor et una concordia* (AH 8:281, AH 54:79), *Adest nobis dies alma* (AH 53:241), *Ecce pulcra* (AH 7:116, AH 53:114), *Agone triumphali* (AH 53:229), *Superne matris gaudia* (AH 55:37 str. 1–2). Trykt: EGGEN I, s. 201–205, 285–286, 288–291, 295–296, 296–299, 264–266, 292–293, 270 (ms h).

18r–v Sekvensserie – (18v) offertorieserie. Med sekvenserne *Rex regum deus noster* (AH 53:243 str. 15–18), *Virginis venerande* (AH 53:246), *Laudes debitas deo nostro* (AH 54:62). Trykt: EGGEN I, s. 301–302, 305–306, 307–309 (ms h).

19r–v Communioserie – (19v) »In commemoratione beate marie virginis« (officiet *Salve sancta parens*) – alleluiaserie.

20r–v De beata Maria offertorieserie (lac.); (20v) communioserie.

21r–34v SANCTORALE

21r–v In die s. Andreae (30/11) (seq.) – Infra oct. Andreae apl. – In festo s. Barbarae v. (4/12) – In festo s. Nicholai ep. (6/12) (seq.). Med sekvenserne *Sacrosancta hoderne* (AH 54:30 str. 14–19), *Virginis venerande* (incipit) (AH 53:246), *Congaudentes exultemus* (AH 54:66 str. 1–21). Trykt: EGGEN I, s. 129–131, 305–306, 131–135 (ms m).

22r–23v Conceptio b. Mariae (8/12) (gr.) – Luciae v. et m. (13/12) – Translatio Magni m. (13/12) – In vigilia Thomae apl. (20/12) – In die s. Thomae apl. (21/12) (rubrik). Med sekvenserne *Conceptio marie virginis* (AH 54:188), *Regem celi cantico* (÷ AH), *Comitis generosi* (÷ AH). Trykt: EGGEN I, s. 135–137, 140–141 + li, 141–143 (ms m).

24r–25v Agnetis v. et m. (21/1) (seq.) – In festo s. Vincentii (22/1) – Babillae ep. m. (24/1) – In conversione Pauli apl. (25/1) (med lac.) – Policarpi ep. m. (26/1) – Agnetis v. secundo (28/1) – Iohannis Crisostomi (27/1) (sic) – Brigidae v. non m. (1/2) – In purificatione b. Mariae (2/2) (gr.). Med sekvenserne *Pure mentis gaudia* (AH 40:138 str. 8a–12b), *Martiris egregii* (AH 55:340), *Dixit dominus ex basan* (AH 50:269 str. 1–7b, lac., 9a–10), *O vere gratissima* (incipit)

(AH 40:138 divisio), *Pangat nostra* (incipit) (AH 9:390), *Virginis venerande* (incipit) (AH 53:246). Trykt: EGGEN I, s. 146–147, 147–150, 151–153, 146–147, 302–305, 305–306 (ms h).

26r–v *Scolasticae v.* (10/2) (tr.) – *Valentini* (14/2) – *Iuliana v.* (16/2) – *In cathedra s. Petri apl.* (22/2) – *In vigilia b. Mathiae apl.* (23/2) – *Mathiae apl.* (24/2) – *Translatio Iohannis ep.* (3/3) – *Gregorii pp. cf.* (12/3) – *Cuthberti ep.* (20/3) – *Benedicti abb. cf.* (21/3) – *In annunciatione beatissime virginis Marie* (25/3) (gr.).

27r–v *In vigilia s. Iohannis baptistae* (23/6) (offm.) – *In die s. Iohannis baptistae* (24/6) (seq.). Med sekvensen *Exulta celum* (AH 9:243 str. 1–9a). Trykt: EGGEN I, s. 191–193 (ms h).

28r–29v *In vigilia apostolorum Petri et Pauli* (28/6) (offm.) – *In die sanctorum apostolorum Petri et Pauli* (29/6) – *In celebratione s. Pauli* (30/6) – (*In oct. s. Iohannis baptistae*) (1/7) (seq.). Med sekvenserne *Petre summe christi pastor* (AH 53:210), *Sollemnitas sancti pauli* (AH 53:205), *Precursorem summi regis* (AH 42:252 str. 1–10a). Trykt: EGGEN I, s. 197–198, 199–201, 193–196 (ms h).

30r–v *In translatione Martini* (4/7) (all., med lac.) – *In oct. apostolorum Petri et Pauli* (6/7) (seq.). Med sekvenserne *Sacerdotem christi martinum* (AH 53:181 str. 1–6, lac., 17–18), *Iubar mundo geminatur* (AH 42:312 str. 1a–2b). Trykt: EGGEN I, s. 273–275, 198–199 (ms h).

31r–32v *Laurentii* (10/8) (seq.) – *Ypoliti sociorumque eius m.* (13/8) – *>In vigilia assumptionis s. Marie matris domini nostri ihesu christi* (14/8) – *>In sollempnitate assumptionis b. Marie virginis* (15/8) (med lac.) – *Infra oct. Secunda die* (16/8) – *Octava Laurentii archidiaconi m.* (17/8) (seq.). Med sekvenserne *Laurenti david magni* (AH 53:173 str. 12–14), *Agone triumphali* (incipit) (AH 53:229), *Area virga prime* (AH 7:107, AH 53:106a), *Stola iocunditatis* (AH 54:61 str. 1–12). Trykt: EGGEN I, s. 232, 292–293, 236–239, 234–235 (ms h).

33r–v *In commemoratione animarum* (2/11) (off.) – *Eustachii m.* (2/11) – *Leonardi abb.* (6/11) – *De quattuor coronatorum* (8/11) – *Villehadi ep. cf.* (8/11) – *Theodori m.* (9/11) – *Mennae m.* (11/11)

– *Martini ep. cf.* (11/11) (seq. (rubrik)). Med sekvensen *Mera promat uranica* til *Leonardi abb.* (÷ AH). Trykt: EGGEN I, s. 270–272 (ms h).

34r–v *Infra oct. s. Martini* (offm.) – *Brichtii ep. cf.* (13/11) – *Eadmundi m.* (20/11) (med lac.) – *In festo Ceciliae v. et m.* (22/11) (seq.). Med sekvenserne *Pangat nostra* (incipit) (AH 9:390), *Omnis fidelium ecclesia* (AH 40:191 str. 3a–11), *E(ia christi concio)* (÷ AH). Trykt: EGGEN I, s. 302–305, 275–277, 277–278 (ms h).

Hs 3 Graduale

Pergament – 13 bl – ca 390 x 280 – Island – 15. årh. 3/4

Mørkt pergament. Et dobbeltblad og elleve enkeltblade samt en stump. Nyere foliering. Rigtig bladfolge: "Codex A" ff. 1–4, blad fra AM 117 fol¹, "Codex A" f. 5, blad fra AM 724 4°, blad fra AM 146 4°, "Codex A" ff. 6–9, blad fra AM 171 8°, "Codex A" f. 10. Teksttab ved inderste margin (beskåret). Skrifflade: 270/280 x 180/185. 13 nodesystemer. Textualis formata. Anmærkninger til rubrikator er bevaret flere steder i margin; cursiva, 15. årh. Sort blæk. Kvadratnotation på 4 røde linjer med nøgle. 6-linjet historiseret initial (De hellige tre koniger overrækker gaver til Maria med barnet) (4r). 4-linjet spaltet initial i rubinrødt og azurblåt med palmettemønster og marginudløbere i rødt og gult (12r). 2–4 linjede initialer i rødt, grønt, blåt, rubinrødt, stærkgrønt eller okkerbrunt; flere af initialerne med palmettemønster i modfarve. 1-linjede røde initialer. Røde linjefyldere. Rubriceret. Røde rubrikker.

Skrifthjemsted Island. Håndskriften er skrevet af Jón Þorlákssons skriverfælle, hvis hånd genfindes i Missale Scardense (se ovenfor Hs 1, hånd B). Skriveren Jón Þorláksson var virksom i perioden

ca 1450–1478, men eftersom sanctoralet ikke indeholder *Presentatio Mariae* (21/11), som opnåede universel udbredelse efter pave Sixtus IV's promulgation i 1472, er håndskriften sandsynligvis skrevet før 1472. *Graduale secundum ordinem*.

Gl. signatur: "Codex A". Til den på Kålunds tid rekonstruerede "Codex A" hører yderligere tre blade og en stump (AM 117 fol¹, AM 724 4°, AM 146 4° og AM 171 8°), alle fundet i Acc. 7 b. Bladene af det nu rekonstruerede graduale har tidligere været anvendt til indbinding af flg. arnamagnæanske håndskrifter: AM 257 fol² (f. 1), AM 258 fol² (f. 2), AM 257 fol¹ (f. 3), AM 258 fol¹ (f. 4), AM 117 fol¹ (f. 5), AM 111 4° (f. 6), AM 724 4° (f. 7), AM 146 4° (f. 8), AM 213 fol (f. 9), AM 256 fol¹ (f. 10), AM 256 fol² (f. 11), AM 213 fol + AM 171 8° (f. 12) og AM 515 4° (f. 13).

EGGEN I (1968), s. xliv (ms i). – M. G. ANDERSEN, Colligere fragmenta, ne pereant, Opuscula VII (= BiblAM XXXIV), København 1979, s. 10, 11 note 33. – STEFÁN KARLSSON, Sex skriffingur, Opuscula VII (= BiblAM XXXIV), København 1979, s. 42.

EGGEN II (1968), facs. 260–278 ("Codex A" ff. 1r–5r, 6r–10v).

1r–13v [GRADUALE]

1r–7v TEMPORALE

1r–2v In nativitate domini ad tertiam missam (25/12) (off.) – In festo s. Stephani (26/12) – In festo s. Iohannis apl. et ev. (27/12) (seq.). Med sekvenserne *Magnus deus in universa terra* (AH 7:201, AH 53:220), *Virgo mater gratuletur* (AH 40:246 str. 1–11b). Trykt: EGGEN I, s. 128–31, 182–184 (ms i).

3r–4v In oct. s. Stephani (2/1) (seq.) – In oct. s. Iohannis apl. et ev. (3/1) – In oct. Innocentium (4/1) – In vigilia epiphaniae (5/1) – In die s. epiphaniae domini (6/1) (seq.). Med sekvenserne *Hanc concordi famulatu* (AH 53:215 str. 9–12), *Virgo mater gratuletur* (incipit) (AH 40:246), *Iohannes ihesu christo* (AH 53:168), *Laus tibi christe cui sapit*

(AH 53:156), *Letabundus exultet* (AH 54:2), *Epiphaniam domino* (AH 7:37 str. 1a–6a, AH 53:28 str. 1–11). Trykt: EGGEN I, s. 31–33, 182–184, 33–35, 38–40, 18–21, 44–47 (ms i).

5r–v Dominica VII [post trinitatem] (offm.) – Dominica VIII – Dominica IX (gr.).

6r–7v Dominica XI [post trinitatem] (all.) – Dominica XII – Dominica XIII – Dominica XIV (off.). Med sekvensen *Stans a longe* til Dominica XI (AH 7:231, AH 53:93). Trykt: EGGEN I, s. 125–126 (ms i).

8r–v COMMUNE SANCTORUM Alleluia- og offertorieserie.

9r–13v SANCTORALE

9r–v Octava assumptionis Mariae (22/8) (all.) – In vigilia Bartholomaei apl. (23/8) – In festo s. Bartholomaei apl. (24/8) – Audoeni ep. et cf. (24/8) – Hermetis (28/8) – Augustini (28/8) (seq.). Med sekvenserne *Alle cantabile sonet* (AH 8:137, AH 53:129), *De profundis tenebrarum* (AH 55:75 str. 1–5). Trykt: EGGEN I, s. 239–241, 241–243 (ms i).

10r–v Decollatio b. Iohannis baptistae (29/8) (seq.) – Egidii abb. (1/9) (seq.). Med sekvenserne *Precursorem summi regis* (AH 55:179 str. 7–18), *Sancti baptiste* (incipit) (AH 53:163), *Exultet in gloria* (÷ AH). Trykt: EGGEN I, s. 245–246, 189–191, 246–247 (ms i).

11r–v In nativitate b. Mariae (8/9) (seq.) – In exaltatione s. Crucis (14/9) (seq.). Med sekvenserne *Alle celeste nec non* (AH 7:98 str. 6a–13, AH 53:97), *Salve lignum sancte crucis* (cf. AH 54:122). Trykt: EGGEN I, s. 250–253, 256–257 (ms i).

12r–v Mauricii soc. eius (22/9) (seq.) – Firmini (25/9) – Cosmae et Damiani (27/9) – Michaelis (29/9) (seq.). Med sekvenserne *Alludat letus ordo* (AH 7:176 str. 7a–10, AH 53:189), *Ad celebres rex celice* (AH 53:190 str. 1–9). Trykt: EGGEN I, s. 258–259, 259–262 (ms i).

13r–v Eadmundi (20/11) (seq.) – Ceciliae (22/11) (seq.). Med sekvenserne *Omnis fidelium ecclesia* (AH 40:191 str. 9a–11), *Eia christi concio*

(÷ AH), *Sponsa christo dilecta* (AH 40:176 str. 1–3a). Trykt: EGGEN I 275–277, 277–278, 279 (ms i).

Hs 4 Graduale

Pergament – 2 bl – ca 235 × 185 – Island – 15. årh. 2/2

Mørkt pergament. To enkeltblade. Beskåret. Intet teksttab. Nyere foliering. Rigtig bladfølge: "Codex C" ff. 1, 8. Skriftflade: ca 165 × 125. 8 nodesystemer. Textualis formata. Sort blæk. Kvadratnotation på 4 sorte linjer med nøgle. 4-linjet historiseret initial (Laurentius med risten) (4v). 2–3 linjede initialer i grønt, rubinrødt, grønt eller rødt med palmettemønster i modfarve. Røde linjefyldere. Rubriceret. Røde rubrikker.

Skrifthjemsted Island. Graduale secundum ordinem. Gl. signatur: "Codex C." Den på Kålunds tid rekonstruerede "Codex C" viser sig at bestå af to forskellige håndskrifter. To blade tilhører dette Hs 4, mens de resterende seks blade er fra et andet håndskrift, se nedenfor Hs 5. De to blade af det nu rekonstruerede graduale har tidligere været anvendt til indbinding af AM 456 4°.

EGGEN I (1968), s. xlvi (ms k).

EGGEN II (1968), facs. 295–296, 308–309 ("Codex C" ff. 1r–v, 8r–v).

1r–2v [GRADUALE]

1r–2v SEQUENTIONARIUM

1r–v [In conversione s. Pauli apl.] (25/1) *Dixit dominus ex basan* (AH 50:269 str. 1–7b). Trykt: EGGEN I, s. 151–153 (ms k).

2r–v [In purificatione b. Mariae] (2/2) *Claris vocibus inclita* (AH 7:104 str. 2a–10a, AH 53:101 str. 4–20). Trykt: EGGEN I, s. 59–62 (ms k).

Hs 5 Graduale

Pergament – 6 bl – ca 237 × 180 – Island – 15. årh. 3/4

Mørkt pergament. To dobbeltblade og to enkeltblade. Beskåret. Intet teksttab. Nyere foliering. Rigtig bladfølge: "Codex C" ff. 2–7. Skriftflade: 165 × 120. 8 nodesystemer. Textualis formata. Sort blæk. Kvadratnotation på 4 sorte linjer med nøgle. 4-linjet historiseret initial (Laurentius med risten) (4v). 2–3 linjede initialer i grønt, rubinrødt, grønt eller rødt med palmettemønster i modfarve. Røde linjefyldere. Rubriceret. Røde rubrikker.

Skrifthjemsted Island. Sanctoralet indeholder ikke *Visitatio Mariae* (2/7), som pave Sixtus IV promulgerede i 1475. Festen blev indført i Hólar stift i 1477 (se DI VI nr. 102), og antagelig er håndskriften skrevet før 1477. Graduale secundum ordinem. Gl. signatur: "Codex C". Det på Kålunds tid rekonstruerede "Codex C" viser sig at bestå af to forskellige håndskrifter. Seks blade tilhører dette Hs 5, mens de resterende to blade er fra et andet håndskrift, se ovenfor Hs 4. Bladene af det nu rekonstruerede graduale har tidligere været anvendt til indbinding af flg. arnamagnæanske håndskrifter: AM 857 4° (ff. 1–2), AM 167 fol¹ (f. 3), AM 167 fol² (ff. 4–5) og AM 167 fol¹ (f. 6).

EGGEN I (1968), s. xliv (ms k).

EGGEN II (1968), facs. 297–307 ("Codex C" ff. 2r–5r, 6r–7v).

1r–6v [GRADUALE]

1r–6v SANCTORALE

1r–2v In die apostolorum Petri et Pauli (29/6) (seq.) – Celebratio s. Pauli (30/6) – Swithuni m. (2/7) – Processi et Martiniani (2/7) – Infra oct. apostolorum – Translatio s. Martini ep. (4/7) – Octava